

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION ÖCKERÖ FÖRSAMLING

Ikon av den lokala konstnären Mona Jaburek. Den inköptes av kyrkorådet och hänger i kyrkoherdens rum.

Kyrkans uppdrag har getts av Jesus Kristus i dop-/missionsbefallningen, Matt 28:18-20.

Vi tror att ett av samtidens stora uppdrag för kyrkan är att öka människors livsmod. Därför vill vi fullgöra den grundläggande uppgiften utifrån Jesu ord i Lukas 4, där uppdraget ges att *"frambära ett glädjebud till de fattiga ... förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda ... ge de förtryckta frihet."* I allt vårt arbete bär vi med oss Jesu löfte från pingstdagens evangelium (Joh. 14): *"Min frid ger jag er... Känn ingen oro och tappa inte modet."* Livsmodet.

I församlingen finns tre prästbefattningar: en kyrkoherde och två komminister samt två diakonbefattningar. Stiftsstyrelsen har beslutat att minst två komministerbefattningar skall finnas i församlingen.

I församlingen finns en organistbefattning och fyra kyrkomusikerbefattningar.

I församlingen finns följande kyrkor/kapell/gudstjänstlokaler:

Öckerö kyrka, Mariakyrkan (Öckerö gamla kyrka), Hönö kyrka, Björkö kyrka, Knippla kapell, Rörö församlingshem, Hyppelns församlingshem och Kalvsunds kapell.

Kyrkofullmäktiges godkännande, datum och paragraf:.....

Kyrkoherdens godkännande, datum:.....

Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborgs stift; datum och paragraf

.....

Omvärldsbeskrivning • Öckerö församling ligger i Göteborgs norra skärgård och består av tio bebodda öar: Öckerö, Hönö, Bohus-Björkö, Fotö, Hålsö, Grötö, Kalvsund, Källö-Knippla, Hyppeln och Rörö. Kommunen har 12 650 invånare, men under sommarmånaderna ökar invånarantalet markant. Kyrkan spelar traditionellt en central roll och har även idag ett stort förtroendekapital hos kommuninvånarna.

Kyrkor och samfund

Mariakyrkan på Öckerö byggdes redan omkring år 1240. Denna träkyrkan ersattes omkring 1450 av den stenkyrka som vi ser idag. Öckerö kyrka är byggd 1906.

Hönö kyrka ägs av en förening och byggdes på 1930-talet av frivilliga krafter och insamlade medel. Björkö kyrka är byggd och ägd av en enskild stiftelse och invigdes 1957.

Förutom kyrkorna på Öckerö, Hönö och Björkö finns i församlingen även Knippla kapell samt Hyppeln och Rörö församlingshem. De tre sistnämnda är uppförda av frivilligt insamlade medel.

De två kyrkogårdarna på Öckerö och Hönö är viktiga mötesplatser där kyrkogårdspersonalen möter människor i olika livssituationer.

Öckerö församling bedriver förskoleverksamhet sedan 1996 på Öckerö, Hönö och Björkö, vilka tillsammans innefattar över hundra barn.

Ekumenik

Förutom Svenska kyrkan, finns det i kommunen fyra Pingstförsamlingar (Öckerö, Hönö, Fotö och Rörö), tre Ekumeniaförsamlingar (Öckerö, Hönö, Björkö) samt Frälsningsarmén (Hönö). Det ekumeniska samarbetet är väletablerat och samverkar i Öckeröarnas Kristna Råd (ÖKR). Dock finns det skillnader rörande gudstjänstliv såväl som teologiska frågor, som utmanar.

Tendenser i samhället

Öckerö kommun ligger i topp när det gäller sysselsättningsgrad för hela riket. Samtidigt upplever Öckerö församling att en icke försumbar del av invånarna med sämre förutsättningar, såväl socialt som ekonomiskt, finns i utanförskap.

Procentandelen med utländsk bakgrund är mycket låg, men enligt en prognos kommer andelen ensamkommande flyktingbarn att öka kommande år. Därför krävs både praktisk och mental förberedelse, såväl inom kommunen som i församlingen.

Många som väljer att flytta till Öckerö kommun idag har relativt hög ålder och i kombination med att allt färre unga ser möjlighet till utkomst och boende ger detta snabbt åldrande befolkning. Detta utmanar kommunen och så även församlingen.

Tendenser i kyrkan

Antalet tillhöriga i december 2014 var 9251. Sedan relationen mellan Svenska kyrkan och staten ändrades år 2000 har antalet tillhöriga sjunkit från 89 % till 73 % årsskiftet 2014/15.

Därmed har även de ekonomiska förutsättningarna förändrats. Prognosen visar på en minskning av avgiftsunderlaget med 1,5 – 2 % per år de kommande tre åren, vilket ger en motsvarande minskad kyrkoavgift. Kommunen börjar nå gränsen för att kunna etablera nya bostadsområden, vilket gör att någon större inflyttning inte är att vänta.

Förrättningsstatistik 2014:

- Dop: 71 (65 % av antalet födda)
- Konfirmerade: 64 (44 % av församlingens 15-åringar, nästan lika många följer motsvarande undervisning i frikyrkornas regi.)
- Vigslar enligt svenska kyrkans ordning: 35 varav 15 med tillhörighet i Öckerö församling
- Begravningar: 81

Analys

Öckerö församling har idag en stark ställning i kommunen och har bra förutsättningar för att fortsätta vara en viktig del av Öckerös identitet. Omvärldsanalysen ger oss fyra viktiga fokusområden:

- Att bättre möta utmaningen i att allt fler personer med stort diakonalt behov kommer till kommunen.
- Att bryta trenden med färre tillhöriga.
- Att målmedvetet inkludera fler ideella i verksamheten.
- Att, som en del av Kristi kyrka, ta ansvar för att det ekumeniska samarbetet utvecklas och fördjupas.

Sammantaget tror vi nya sätt att arbeta krävs, nya sätt att kommunicera tro och nya sätt att kontinuerligt utvärdera kyrkans roll.

Genom att arbeta målgruppsfokuserat vill vi hitta nya vägar att göra den gudstjänstfrämjande församlingen mera delaktig i verksamhet och beslutsprocess.

Barn • Barnen har en central plats i Öckerö församling. Vår grundläggande hållning är att varje barn ska känna sig respekterad och sedd. Genom att inkludera och göra barnen delaktiga i församlingens verksamhet, gör vi också församlingen hel. Denna målgrupp inkluderar barn i åldrarna 0–12 år.

Relation

Vi ska vara förebilder för barnen i allt vi gör, så att de tidigt i livet får uppleva och förstå vikten av respekt, tillit och varje människas unika värde.

Barnen ska känna sig trygga och hemma i kyrkan. De ska mötas av närvarande vuxna som ser dem med respekt, som jämbördiga, kompetenta individer. Kyrkans lokaler ska vara tillgängliga och anpassade för barns behov av både lugn och fartfylld lek.

Kommunikation

Genom församlingens omfattande barnverksamhet (musikskola, förskola, körer, miniorer, juniorer), skapas breda kontaktytor och möjligheter att kommunicera med barn och familjer i Öckerö kommun.

De externa kommunikationsvägar församlingen använder är Församlingsbladet, Lokalbladet samt Facebook. Dessutom det ”goda skvallret” om kyrkans verksamhet, där information delas från ”mun till mun”.

Det nära samarbetet med kommunens skolor och kommunal fritidsverksamhet, bidrar också till att göra församlingens barnverksamhet lättillgänglig.

Öckerö församling lägger stor vikt vid att kommunicera med barn och unga med ett tilltal som är begripligt för dem. För att tilltalet ska vara relevant, har församlingen ett stort ansvar att skaffa förståelse och insikt utifrån det samhälle barnen lever i idag.

Gudstjänst

Vi ska forma församlingens gudstjänster så att barnen blir intresserade och känner sig inkluderade. När gudstjänsten tydligt knyter an till vardagen och öppnar upp för dialog, tror vi att barnen lättare kan uppleva gudstjänsten meningsfull och naturlig att vara med i. Det är också viktigt att gudstjänsten visar på något nytt och kanske till och med utmanar barnen. På så sätt väcker vi nyfikenhet och lust att veta mer.

Gudstjänsterna i Öckerö församling ska vara varierade och teamet kring målgruppen Barn har som nyckeluppgift att skapa barngudstjänster för alla församlingens kyrkor och kapell. Detta kan även ske i samverkan med andra föreningar och kyrkor som bedriver barnverksamhet i kommunen.

Undervisning

Undervisningen tar sin utgångspunkt i dopets teologi som visar på Guds kärlek till oss, att vi är sedda och älskade precis som vi är och att vi genom dopet blir en del av kyrkans gemenskap. Barnen behöver få höra om dopets betydelse och tillsammans med

andra få växa till ansvarsfulla och kloka individer.

Genom undervisning ska barnet tidigt i livet upptäcka sin egen relation till Gud och få förståelse för det kristna kärleksbudskapet.

All pedagogisk verksamhet ska vara förankrad i vedertagen kunskap samt anpassad till barnets utveckling. Undervisningen ska medverka till att barnet stärks i sin självkänsla. Kyrkan ska göras lättillgänglig med hjälp av praktiska lösningar och genom att ta hänsyn till vilka tider som passar barn.

Mission

Jesus Kristus själv sa: *”Låt barnen komma till mig och hindra dem inte”*. Därför ska varje barn tas emot varsamt, kärleksfullt och med stor respekt för dess egna, unika värde. Detta är kärnan i det som gäller barn och mission.

För barn i Öckerö församling handlar mission till stor del om att göra kyrkan tillgänglig, för att på ett konkret sätt visa på öppenhet. Samtidigt ska vi vara tillgängliga för såväl enkla som djupa samtal om tro och liv. De vuxna som finns i församlingens kontaktskapande arbete är förebilder och behöver därför vara väl förankrade i kyrkans värderingar.

Diakoni

Ett naturligt inslag i Öckerö församlings diakonala arbete är att stödja de barn som redan finns i vår verksamhet och som på något sätt är utsatta och far illa. Det kan även handla om särskilt stöd för barn med psykisk ohälsa. Anställda inom diakonin kan själva fungera som stödpersoner för barn – och vuxna i barns närhet – eller förmedla kontakt till andra personer i sina nätverk, beroende på de aktuella behov som råder. När barn och familjer drabbas av allvarliga händelser har församlingen ett diakonalt uppdrag att vara tillgänglig och skapa utrymme för stöd och krisinsatser.

Kommande 4-års period vill vi för barnen:

- Forma ett team med fokus på målgruppen barn. Teamet ska bestå av både anställda och ideella.
- Inför varje gudstjänst beakta hur barn ska göras delaktiga.
- Söka nya gudstjänstformer anpassade för barns behov.
- Barnanpassa våra gudstjänstlokaler.
- Vara en självklar, kompletterande samarbetspartner till den kommunala barnomsorgen.
- Etablera ett helhetsgrepp runt dopet i alla kyrkor.
- Öka den diakonala kompetensen för barn- och familj.
- Beakta barnperspektivet vid alla strategiska beslut.

Ungdomar •

Vi vill vara ungdomarnas självklara "andra hem" där det bildligt talat finns ett köksbord att slå sig ner vid. Vi vill möta var och en med respekt och ge utrymme för samtal. Denna målgrupp inkluderar ungdomar 13–25 år.

Relation

Vårt budskap ska vara lätt att förstå och syfta till att leda ungdomar vidare i sin brottning med livsfrågorna. Vi ska vara en plats för ro och energipåfyllnad men också en aktiv kyrka som utmanar på olika plan. Vi ska vara i tiden, en aktuell kyrka som förstår ungdomars snabbt förändrade omvärld.

Kommunikation

Vi tror att bästa sättet att kommunicera med ungdomar är att sprida information från "mun till mun", främst genom ungdomar som finns i församlingens verksamhet, men även konfirmandledare och andra medarbetare med tydligt fokus på denna målgrupp. Vi ska finnas aktivt på sociala medier och i skolan.

Gudstjänst

Vi vill låta ungdomar möta en andlighet som de kan relatera till och vilja förstå. Därför är språket en central del och vår förmåga att anpassa och nyttja olika uttryckssätt, som till exempel musik, viktig.

Bönen ska få vara ett tillfälle att formulera sig inför Gud i en tillåtande och kravlös atmosfär. Predikan ska sätta ord på hur Gud är närvarande och relevant i ungdomars vardag och sammanfläta nuet med ett större sammanhang.

De ekumeniska utmaningarna vill vi adressera genom en fördjupad dialog med frikyrkoförsamlingarna runt teologi och gudstjänstform. Syftet är att skapa ungdomsgudstjänster som visar på en enhet i Kristus.

Undervisning

Vår undervisning ska resultera i att ungdomar lär sig skapa och upprätthålla relationer och utveckla sin empatiska förmåga. Vi vill förmedla livsmod och Guds kärlek.

Genom konfirmationsundervisningen vill vi lägga en grund för en tro som ger stöd i livets utmaningar. Vi tror att kyrkans ungdomsverksamhet är en naturlig fortsättning där teori och praktik blandas.

Mission

Jesus bjuder oss att komma som vi är. Det vill vi på alla sätt poängtera, eftersom det finns många osunda "mallar" som ungdomar upplever att de måste passa in i, mallar skapade av olika krafter i samhället såväl som av ungdomar själva.

Vi vill utöva mission med ett team som förstår individens behov och är kapabelt att formulera det kristna budskapet därefter. Vårt budskap till ungdomar ska vara angeläget utan att upplevas kravfyllt.

Diakoni

Vår diakonala beredskap, som ett aktivt stöd till ungdomar, är fokuserad på att vara tillgänglig och ta alla frågor på stort allvar. Diakonin finns som en stödfunktion till vårt ungdomsteam. Centralt är också att visa på vikten av omsorg och medmänskligt ansvar.

Kommande fyra år vill vi för ungdomar:

- Bilda ett team som för hela församlingen fokuserar på just målgruppen tonåringar/ungdomar.
- Erbjuda relevanta utbildningar som knyter an till ungdomars verklighet.
- Tillsammans med ungdomar skapa nya gudstjänstformer som upplevs naturliga. Syftet är även att berika och förnya gudstjänstlivet i hela församlingen.
- Erbjud kompetensutveckling för ledare i ungdomsverksamheten.
- Utveckla fadder-verksamheten.
- Initiera ekumenisk dialog som syftar till att förbättra relationen med frikyrkorna och därmed öka trovärdigheten för Kristi kyrka.

Mitt i livet •

Denna målgrupp karaktäriseras av människor 25–60 år som på olika sätt förhåller sig till existentiella frågor. Samtidigt brottas de ofta med att få tiden att räcka till för barn, barnbarn, arbete och för att reflektera över sina liv. Här finns också människor som lever i samhällets utkant, som kämpar med ensamhet, psykisk ohälsa eller saknar ekonomiska marginaler.

Relation

Vi vill vara tydliga med den värdegrund Öckerö församling står på och bygga vidare på det förtroendekapital som kyrkan har – inte bara vid kris-situationer, utan som en kyrka för hela livet.

Relationen till kyrkan ska kännetecknas av värme, acceptans och öppenhet. Att Öckerö församling är en kyrka som tar människors livsfrågor på allvar, är aktuell i uttryck och har förståelse för sin samtid.

Kommunikation

Då denna målgrupp är heterogen, är det nödvändigt att kommunicera på flera olika sätt, till exempel via sociala medier, lokalblad, web, församlingsblad och direkt information. Lika viktigt är det att använda de kontaktytor församlingen redan har till barn och ungdomar, till exempel förskola och konfirmationsundervisning.

Det är viktigt att vi är medvetna om vad vi kommunicerar ut. Genom att vara en kyrka som aktivt berör relevanta frågor och i dialog med målgruppen fångar upp angelägna ämnen, blir vi aktuella i de olika pastorala uppgifterna.

Gudstjänst

Vi ska sträva efter att göra gudstjänsten tillgänglig för människor mitt i livet. Gudstjänsten ska vara en plats som ger andlig återhämtning, energipåfyllnad och utrymme för individens gudsmöte, kanske som svar på något man söker, men inte finner någon annanstans.

Vi vill göra gudstjänsten praktiskt tillgänglig, till exempel genom att erbjuda barnpassning, välja tider som fungerar i resten av veckans livspussel samt nyttja tekniska hjälpmedel som till exempel web.

Vi vill erbjuda gudstjänster med olika uttryck och innehåll, till exempel temagudstjänster, musikgudstjänster och sinnesrogudstjänster.

Undervisning

Vi vill erbjuda undervisning för alla åldrar även utanför gudstjänsten. Denna undervisning blir, precis som konfirmationen, en förlängning av dopet och ett livslångt lärande om tros- och livsfrågor.

Diakoni

Vi ska erbjuda möjligheter till samtal, enskilt såväl som i grupp. För den som önskar enskilt själavårds-samtal eller stödsamtal i kris, finns det möjligheter att boka tid för detta. För den som önskar samtala i grupp, anordnas det grupper av olika slag.

Mission

Vi vill väcka frågor runt tro och existens på flera sätt för att på så sätt visa på den skillnad kyrkans budskap kan göra.

Vi vill i högre utsträckning än idag skapa möjlighet för målgruppen att få lyssna till föreläsningar med aktuella teman som knyter an till existentiella frågor.

Kommande fyra år vill vi för människor mitt i livet:

- Forma ett team med olika kompetenser, anställda och ideella, som anpassar verksamhet och tilltal till människor mitt i livet.
- Fortsätta att utveckla musik- och temagudstjänster och använda dessa som ett redskap för att skapa låga trösklar till kyrkan.
- Ta vara på möten med människor i gudstjänster runt livsriterna dop, konfirmation, vigsel och begravning.
- Pröva nya gudstjänstformer som fungerar för målgruppen.
- Nyttja kontaktytorna kyrkan redan har via övrig verksamhet.
- Erbjuder undervisning som en förlängning av konfirmation.

Äldre • Denna målgrupp består av människor som lämnat yrkeslivet, har mer tid och större möjligheter att styra över sin vardag. De har ofta en starkare kyrkotradition än människor i övriga målgrupper och en etablerad relation till kyrkan. Många har goda ekonomiska förutsättningar, stabil hälsa och lever ett aktivt liv. Vissa äldre bor på seniorboenden i kommunal regi. Det finns emellertid äldre som kämpar med ensamhet, psykisk ohälsa eller saknar ekonomiska marginaler.

Relation

Vi vill att kyrkan utgör en självklar del av samhället och att församlingen är en trygghet och ett centralt socialt nav där tro och tvivel får ta sig olika uttryck. Det stora förtroende som finns för kyrkan vill vi slå vakt om.

Synen på äldre som en belastning är vanligt förekommande i samhället. Vi ser en uppgift och en möjlighet att aktivt utmana denna fördom och istället som kyrka i allt högre grad inkludera äldre i verksamheten.

Kommunikation

Målgruppen är heterogen, och det är nödvändigt att kommunicera och nå ut på flera olika sätt: genom besök på kommunala omsorgsboenden och i hemmen, via traditionella medier som tryckta församlingsblad och mera moderna kommunikationsmedel som webb och sociala medier.

Vår kommunikation ska vara lokalt förankrad, anpassad till sammanhanget och med ett tillgängligt språk.

Gudstjänst

Vi ser en ökad öppenhet för förnyelse av gudstjänsten hos denna målgrupp. Vi vill initiera ett samtal om gudstjänsten genom våra olika gruppträffar i syfte att nå både de kyrkvana och dem vi sällan ser i kyrkan. Målguppen är även viktig när det handlar om att utvärdera hur gudstjänstformen och innehålllet utvecklas.

Gudstjänster på omsorgsboenden ska kännetecknas av igenkänning, och mänsklig omsorg.

Undervisning

Vi vill utveckla undervisningen för äldre från traditionella bibelstudium till de tre inriktningarna kursverksamhet med visst stöd av externa föreläsare, gruppundervisning i dialogform och gudstjänstförberedande studier.

Diakoni

Genom att prioritera olika gruppverksamheter och erbjuda sammanhang främjar vi välbefinnande hos äldre. Detta kan i sin förlängning även förebygga psykisk ohälsa. Vi vill skapa mötesplatser för samtal, till exempel kring "existentiell hälsa" eller bearbetning av sorg och kris.

Samarbete med vårdinrättningar och allmänna vårdfunktioner är väl etablerat och församlingen är ett viktigt stöd i sorg och kris.

Mission

Vi ska som församling vara tillgänglig i skeden när livet tar en oönskad vändning och det inte blir som tänkt. I dessa situationer ställs vi inför att ompröva våra övertygelser och tidigare ställningstaganden. Genom att vara i diakonal tjänst för äldre ser vi då möjligheten att sprida kyrkans budskap på ett naturligt sätt.

Kommande fyra år vill vi för äldre:

- Forma ett team som leder hela församlingens arbete med målgruppen Äldre.
- Utveckla församlingens undervisning till att vara mer dialogorienterad.
- Prioritera gruppträffar för Äldre.
- Aktivt inkludera äldre som en tillgång.

Besökande med särskilda behov •

För de utsatta grupper som söker sig till Öckerö vill vi vara en diakonal kyrka som gör skillnad. Att finnas till för människor med skiftande behov tror vi gagnar både oss som kyrka och dem vi får möjlighet att finnas till för. Idag ser vi en tillströmning av romer som ser möjligheten att få en inkomst via allmosor utanför butiker i kommunen. Kommunen avkrävs också allt större ansvar för att ta emot personer på flykt. Av detta ser vi att vår församlings uppgift blir alltmer diakonal.

Relation

Vi vill skapa en upplevelse av hopp, tillit och mening genom att visa respekt för människans sårbarhet, värdighet, integritet och självbestämmande. Detta tror vi är grunden för att lindra lidandet, fysiskt såväl som psykiskt.

Kommunikation

Då språk och kultur ofta är barriärer som hindrar oss från att kommunicera via kanaler vi annars använder, blir den uppsökande verksamheten viktig.

Uppgift

För att församlingen ska få möjlighet att vara i diakonal tjänst och klara av uppgiften kring nya invånare/besökare i kommunen, krävs framförallt en diakonal beredskap. Vi behöver samverka med andra delar av kommunens församlingar och verksamheter, samt hitta sätt att inkludera ideella i församlingsarbetet.

Kommande fyra år vill vi för besökande med särskilda behov:

- Ta större samordningsansvar externt och internt.
- Erbjuder diakonal kompetensutveckling för ideella och anställda.
- Engagera församlingen i högre grad för att nå målgruppen.
- Kontinuerligt identifiera/uppdatera kyrkans roll genom samverkan med övriga aktörer i kommunen.

Regler som domkapitlet beslutar om

- Huvudgudstjänst med nattvard firas minst 45 ggr/år.
- Konfirmandarbetet följer Svenska kyrkans riktlinjer.
- Domkapitlet har beslutat att minst en kyrkomusiker skall vara organist.
- Ekumenisk gudstjänst som huvudgudstjänst firas på Öckerö, Hönö och Björkö 1-2 gånger per år med Svenska missionskyrkan, Pingstkyrkan och Frälsningsarmén. Mellan Öckerö församling och Björkö missionsförsamling har träffats ett lokalt ekumeniskt samarbetsavtal

Övrigt

- Öckerö församling ser i nuläget inget behov av gudstjänster på minoritetsspråk.
- Församlingens präster deltar i tjänsten jourhavande präst inom ramen för Hisingens kontrakts åtagande.